

नमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मा सम्बुद्धस्स

आनन्द भूमि



(आनन्दकुटी विहार गुठीको मासिक मुख-पत्र)

मात्र १०५

वार्षिक ५१-

वर्ष-१

ने० सं० १०६३

यो अंकको

अंक-५

इ० सं० १६७३

-१५०



“चरथ भिक्खवे चारिकं बहुजनहिताय बहुजन सुखाय लोकानुकम्पाय अत्थाय
हिताय सुखाय देवमनुस्सानं । देसेथ भिक्खवे धम्मं आदिकल्याणं मज्जे कल्याणं सात्थं
सव्यञ्जनं केवल परिपुणं परिसुद्धं ब्रह्मचरियं (धर्मं) पकासेथ ।”

(महावग्ग-विनयपिटक)

सम्पादक मंडल-

भिक्षु अश्वघोष, श्री वटुकृष्ण, 'भूषण' श्री न्हुछेवहादुर बज्राचार्य

वर्ष १	आनन्द कुटी	भाद्र २०३० बुद्ध सम्वत् २५१७	स्वयम्भू	अंक ५
--------	------------	---------------------------------	----------	-------

बुद्धवचनमृत—

रूप वर्णले मानिस चिन्न गाह्रो छ; केही छिनको भेटघाटले विश्वास गर्न कठिन छ; असंयमीहरू पनि संयमीको ढाँचा काँचा लिई यो लोकमा विचरण गर्छन् ।

माटोको अथवा फलामको कुण्डलमा, सुनको जस्तो टलकदार जलप राखे झैं यस लोकमा सपरिवारिक भई, अभ्यन्तरमा मलीन भएर पनि बाहिरबाट सुन झैं टलक देखाएर विचरण गर्नेहरू पनि छन् ।

(बुद्धकालीन राजपरिवार)



“चरथ भिक्खवे चारिकं बहुजनहिताय बहुजन सुखाय लोकानुकम्पाय अत्थाय
हिताय सुखाय देवमनुस्सानं । देसेथ भिक्खवे धम्मं आदिकल्याणं मज्जे कल्याणं सात्थं
सव्यञ्जनं केवल परिपुणं परिसुद्धं ब्रह्मचरियं (धर्मं) पकासेथ ।”

(महावग्ग-विनयपिटक)

सम्पादक मंडल-

भिक्षु अश्वघोष, श्री वटुकृष्ण, 'भूषण' श्री न्हुछेवहादुर बज्राचार्य

वर्ष १	आनन्द कुटी	भाद्र २०३० बुद्ध सम्वत् २५१७	स्वयम्भू	अंक ५
--------	------------	---------------------------------	----------	-------

बुद्धवचनमृत—

रूप वर्णले मानिस चिन्न गाह्रो छ; केही छिनको भेटघाटले विश्वास गर्न कठिन छ; असंयमीहरू पनि संयमीको ढाँचा काँचा लिई यो लोकमा विचरण गर्छन् ।

माटोको अथवा फलामको कुण्डलमा, सुनको जस्तो टलकदार जलप राखे झैं यस लोकमा सपरिवारिक भई, अभ्यन्तरमा मलीन भएर पनि बाहिरबाट सुन झैं टलक देखाएर विचरण गर्नेहरू पनि छन् ।

(बुद्धकालीन राजपरिवार)

राग = बन्धन

भिक्षु शाक्यानन्द

(१) चक्षुको रूप बन्धन व्हेन । रूपको चक्षु बन्धन व्हेन । चक्षुले रूपमा स्पर्श गर्दा बीचबाट उत्पन्न हुने राग बन्धन हो । त्यै रागरूपी बन्धनलाई त्याग गर्नु पर्दछ ।

(२) श्रोतको शब्द बन्धन व्हेन । शब्दको श्रोत बन्धन व्हेन । श्रोतले शब्दमा स्पर्श गर्दा बीचबाट उत्पन्न हुने राग बन्धन हो । त्यै रागरूपी बन्धनलाई त्याग गर्नु पर्दछ ।

(३) घ्राणको गन्ध बन्धन व्हेन । गन्धको घ्राण बन्धन व्हेन । घ्राणले गन्धमा स्पर्श गर्दा बीचबाट उत्पन्न हुने राग बन्धन हो । त्यो रागरूपी बन्धनलाई त्याग गर्नु पर्दछ ।

(४) जिह्वाको रस बन्धन व्हेन । रसको जिह्वा बन्धन व्हेन । जिह्वाले रसमा स्पर्श गर्दा बीचबाट उत्पन्न हुने राग बन्धन हो । त्यै रागरूपी बन्धनलाई त्याग गर्नु पर्दछ ।

(५) शरीरको स्पर्श बन्धन व्हेन । स्पर्शको शरीर बन्धन व्हेन । शरीरले फोटुबबमा स्पर्श गर्दा बीचबाट उत्पन्न

हुने राग बन्धन हो । त्यै रागरूपी बन्धनलाई त्याग गर्नु पर्दछ ।

(६) मनको धर्म बन्धन व्हेन । धर्मको मन बन्धन व्हेन । मनले वेदना, संज्ञा, संस्कारमा, स्पर्श गर्दा बीचबाट उत्पन्न हुने राग बन्धन हो । त्यै रागरूपी बन्धनलाई त्याग गर्नु सक्यो भने अरहन्तपद प्राप्त गर्न सकदछ । सारा त्रिपिटकको सार यतिनै हो । यसलाई ठूलो ज्ञान भनि धारणा गर्नु होला ।

(१) चक्खु रूपेण संवासं ।
राग पुत्तं विजायति ॥
महान्त्य करोसोहि ।
सवासं तेन वारये ॥१॥

अर्थ=(१) आँखाले रूपको संगत गर्दा ।
रागरूपी पुत्र जन्म हुन्छ ॥

त्यै रागले संसारमा सबै प्राणीहरूलाई नष्ट गरी राखेको छ । त्यसकारण आँखाले राम्रो राम्रो रूपको संगत नगर्नु नै ठूलो ज्ञान हो भनी जान्नु ।

नजर लगाए भियतनाममा

चैतन्य प्रकाश प्रधान

ह्यस विश्वको माजमा
ह्यस एशियाको कुनामा
ह्यस बुद्धको पबित्र स्थानमा
नजर लगाए भियतनाममा

जब मेले देखे अनेकौं घटना
मानव माथि मानवको अत्याचार
मानव माथि मानवको दुष्टाचार
के यो मानवीय गुण हो ?

यस्तो बुद्ध र रत्रीटको
हान्देश थिएन होला
मानव देवता पनि हुदोरहेछ
मानव दानव पनि हुदोरहेछ

बर्षासम्मको युद्ध देखेर
अनेकौं त्यो घटना देखेर
मेरो मन रोइरहन्छ
मेरो मन आकुल ब्याकुल हुन्छ

खोज

सुश्री सुशीला शाक्य
त्रिशूली

मानिस किन जन्मन्छ ? के को लागि जन्मन्छ ? मनमा एक्कासि प्रश्न उठ्छ । मानिस मर्नको लागि जन्मन्छ । जबाफ कता कताबाट आएर मेरो मस्तिस्कमा ठक्कर खान्छ । मर्नु पर्ने आहा पाएर पनि किन जन्मन्छ त ? यो त ईश्वरको लीला हो । मानिसलाई दुःख दिन किन ईश्वरले सृष्टि गरेको त ? ईश्वर को हो त ? अर्को प्रश्नले ठाउँ ओगट्छ ।

होइन, होइन मानिस सुन्दर भविष्य र सुखको आशा लिएर जन्मन्छ । मर्न चाहने यहाँ को छ र ? दुःख चाहने र गरीब भएर बस्न को ईच्छा गर्छ र ? तर के त जन्मेर उनीहरूले सुख पाए त ? अहँ, जन्मेर त फन् दुःख बढदो रहेछ । जन्मनासाथ उस्ले पीडा त अवश्यनै अनुभव गर्छ तर दुःख व्यक्त गर्न उ रोई दिन्छ, रोगी हुन्छ आखिर दुःखी र वृद्ध हुन्छ, फेरि मृत्यु पनि उफ..... मृत्यु त सम्झंदै आँगै सिरिङ्ग हुन्छ ।

हो, संसारमा मानिसहरू जन्मेर सुखको कल्पना गर्दै कैयौं दुःखका शिकार भएर गए । सुखको कल्पना गर्दै कति दार्शनिक र महात्माहरू ज्युँदै मरे कतिले दुःख सहें । तर त्यो सुख कहाँ लुकी राखेको छ, त्यो पत्ता पाउन सक्दैन । फलस्वरूप, दुःखको निराश रूपी बादलले ढाकी दिन्छ । अनि त्यसै बिलाएर जान्छ ।

बुद्ध जन्मे एक राजकुलमा । अनि सधैं सुख र आनन्दको खोजी गर्दै दुःख दुःखको संसार देखे । बुद्धले

खोजेको सुख राजकुलको सुख थिएन, विलासी जीवन थिएन । सुखको खोजमा सिद्धार्थले आफैँ मात्र खाउँ, आफैँ मात्र लाउँ, मोज गरौँ अन्ते संसारको अनुहार देखे । मतलबी दुनियाँमा यत्रतत्र स्वार्थपूर्तिको करामत देखे । जातीय कट्टर भेदभावद्वारा दुनियाँमा फूट पैदा भएको देखे । अनि सुख भन्दै रक्सी खाई मुटु खियाई रहेका जनताहरू देखे । जीवन देखी वाक्क मानी धनुरो खाई हिंडनेहरू पनि देखे । अनि चिन्तनशील भावुक सिद्धार्थले पनि गम्भीर भई राज्यवैभव सुख, दाम्पत्य सुख, नव युवराज तथा मातृ पितृ प्रेम त्याग गरी हिंडे । जनताहरूलाई केही सुखको उपाय पत्ता लगाई मानवलाई मानव बनाईदिन जनतामा शान्त वातावरण ल्याउन सिद्धार्थले गृहत्याग गरे । यो त्यो सबै सुखको लागी थियो ।

अहिलेको समाजमा जस्तै उसवेला पनि सामाजिक विषमता, आर्थिक विषमता, संघर्ष, दुःख र कष्टमय जीवन थियो जनताको । धनी र पुंजिपतिहरू विलासी सामानका साथ सुख ऐश्वर्यमा दुबेका हुन्थे भने गरीबले गल्लीका भुस्याहा कुक्कुरले नपाएका दुःख पाउँथे । पानी बिना माछो जस्ता यी जनताहरू देख्दा फूल जस्तो कोमल सिद्धार्थको मनमा ठूलो चोट पऱ्यो । पानीमा आँखा खोली रहेका जनता देखी सिद्धार्थ हड्बडाए । असमानताले पराकाष्ठा नाघ्न बाँकी थियो । यस्तो व्यवस्थाको अगाडी आफ्नो वैभव सुख देखी सिद्धार्थलाई घृणा भयो । कलह र

ज्ञगडाले राज्य डगमगाएको थियो । अनि सिद्धार्थको सामाजिक सुधार, आर्थिक सुधार गर्ने अनन्त आकांक्षा मनैमा सीमित हुन सकेन । फलस्वरूप गृहत्याग गरी सत्यको र ज्ञानको खोजमा निस्के ।

छ वर्षको कठीन तपस्या पछि सिद्धार्थ बुद्ध भए । यता सिद्धार्थले बुद्धत्व प्राप्त गरे, उता धार्मिक अन्ध-विश्वासको जग जगीले पराकाष्ठा नाघी सकेको थियो । ठूला ठूला होम यज्ञ गर्दा बलि दिहा पञ्चबलि, महाबलि, अश्वमेध, नरमेघ यज्ञ समेत गरी अन्याय गरेका थिए । धर्मको नाममा ईश्वर खुसी तुल्याउन मानिस समेत पनि होमी दिन्थे । मङ्गल, अमङ्गल केही बाकि थिएन । बुद्धले यी सबै निरीक्षण गरे । आफनै अध्यक्षातामा बौद्ध संघको स्थापना गरी बुद्धले मध्यम मार्ग अपनाई उपदेश दिए । बुद्ध स्वयं यस्तो समाजमा व्यवहारिक र यथार्थतामा आई बोध गराए । मङ्गल भन्दै पशुहरूलाई दुःख दिइरहेकाहरूलाई उपपेश दिए । मङ्गल केलाई भनिदोरहेछ भन्ने कुराको उद्घाटन भयो । जुन ३२ वटा मङ्गल हाम्रो अगाडि पनि अद्यापि छँदैछन् । जसलाई अध्ययन गर्नु हाम्रो कर्तव्य हुन आउँछ ।

बुद्धले अनि धमाधम समाजवादी संगठनहरू बनाएर गृहस्थीहरूको लागि नियम, उपनियमहरू बनाई दिए । आजको जस्तो वर्गीय समाजलाई आर्य अष्टाङ्गिक मार्ग जस्तो वर्गहीन, निस्कलंकता र शान्त वातावरणको श्रृजना गरी घेरैमा सुधार ल्याए ।

आज जस्तै उसवेलामा पनि ठूला पूँजीपतिहरू बुद्धका उपदेश देखी दराउँदथ्ये । किनकि धनद्वारा धन तान्न शोषण, लोभ, ईर्ष्या, द्वेष, छलकपट र घमण्ड उत्पन्न

हुन्छ भन्नेकुरा उनीहरूलाई चित्त बुझ्दो रहेनछ । तर बुद्ध यथार्थवादी भएको हुनाले जीवनमा सुखी जीवन हाप्न गर्न यी साधनहरू आवश्यक छैन । बुद्धको उपदेश अपनाउन भोको बस्नु पर्दैन । त्यागी र ब्रह्मचारी पनि बन्नु पर्दैन । धन, जन, खेत छोड्नु पर्दैन भन्ने कुरा बोध गराए । जति बुझिदै आयो, उनीहरूले थाहापाए बुद्धको उपदेश दुर्लभ र उपयोगी छ । होतनि, बुद्धले जन्मेर हामीलाई यही त सिकाएर गएको छ । पापदेखी डराउनु, पापीदेखि होईन । हामीलाई गजप लाग्छ किन होला ? तर पाप घृणाको पनि पात्र हो । त्यसैले त बुद्धले अंगुलिमाल जस्तो ज्यानमारा, कुण्डलकेशा, आम्रपाली जस्ता अपराधीहरू, भोकब्रम्हा जस्ता घमण्डी, चिचमानविका जस्ता दोषीहरूलाई उपदेश द्वारा प्रकाशमा ल्याई शरण दिए । उनीहरूलाई शरण लिएको कारण यो हो कि उनीहरूले अज्ञानतावश पापकर्म गरेका थिए । भूल गरे, अन्धभावना र ईर्ष्यालि उनीहरूलाई पापी बनाएँ, पत्थरको हृदय बनाए । तर ती पत्थरको कन्दराबाट पनि निर्मल, स्वच्छ पानीको ऊरना फ्न सक्छ भन्ने कुरा बुद्धलाई थाहा थियो ।

शान्ती र एकताका दूत बुद्धले राष्ट्र राष्ट्रमा एकताको महत्व दर्शाएर गए । एकताद्वारा मात्र शान्ती संभव छ, उत्थान संभव छ । अविश्वास र अनेकताद्वारा फूट, कलह र देशको पतन हुन्छ ।

अन्तमा हामीले थाहा पाउन सक्छौँ मानिस यस्तै असल काम र जनहीतको लागि जन्मन्छ । समाज सुधार र देशको सुयोग्य नागरिक बनी कुशल व्यक्ति हुन जन्मन्छ । जो व्यक्ति मृत्यु पछि पनि बाँचिरहन्छ ।

करपिनिगु दोष मालेगुसिकं थःगु दोष मालेगु उत्तम

जि यःगु सफू 'बौद्धध्यान'

श्री सम्यकरत्न वज्राचार्य
भक्तपुर

“आनन्द भूमि” लयपौ दर्शन पावे जुल । साप लयताल । बौद्ध धर्मया पत्रिका सोय् आय्बुया च्बंगु बल्ल आनन्द भूमि ल्हाती कायेवं कोचाय्क छक स्वया । छथाय खना—“लेख बिया त्वाहालि याना दिसै” धागु । अले जि नं लेख छपु च्चये मास्ते वल । वयां छुयाव ! आखः बांलाक सयका तयागु मडु । साइकल गय् मसःमेस्या पाइलट जुइ मास्ते वः धाःथे जुया च्चन । एनं लेख च्चयेगु साप इच्छा जुल । कलम ल्हाती कया, तर छुच्वये छुच्वये जुल । ल्हा न्हकुइ तया छक सापसंक झुलेहे जुया च्चन । मन ल्वाकः बुकः जुया छुयाय् छुयाय् जुल । बे मजिल धका मनयात बसे तयेया निरति जि ध्याने च्चनावले अनुभव जूगु खं च्चयमाल धका मती तया ।

छन्हु छवपया मुनि विहारे सकल पासापि मुना झीपि गुगु लैपु वनेगु ? लय् प्यको बुद्धपूजा जक याना च्चनेगु लाकि अनं मेगु नं कार्यक्रम दयका यंकेगु । बुद्ध पूजाया लैपु जक वना मगाःथे च्चं धयाबले पासापिसं धाल—छपि गुगु लैपु ई विज्याइ जिपिनं वहे लैपु लिन्या बयेत तयार डु ।

अले जि धया आनापानमति भावना यायेगु कुतः माय्माल । छायाःसा न्येदँया बैसयापिसं सफुसिफु व्वना विद्या सयकेत मिखां मळुयावल । भावना यायेगु हे उत्तमगु लैपु खना । भावना गथे यायेगु ध्वला न्हापां स्यनेहे माल ।

२०२८ साले यले सुमंगल विहारे पूज्य बुद्धघोष भन्ते याथाय् बना भावना याय्गु स्यना बिज्याहुँ धका विन्ति

याःवना । वसपोलं बाछी छक छवपे मुनि विहारे बिज्याना भावना स्यना बिज्यात । भावना यायेगु कुतः याना । न्हापा न्हापा जि न्यना तयागु अनुसारं भावना याना तयागुला यक्कं पाः खनि । आः आनापानसति भावना याना यंकाबले म्वाःमडुगु छुं खं ल्हाय् मास्ते मवल । न्यासिवना च्चनेबले नं चुलुया दैला धयाथे होश दया वः । न्हाक्को हे मसाक्क नकूसं तं पिहां मवो । न्हाक्को हे साक्क नकुसां नं थःत माछि जक नयेगु अपो मनयेगु वाति जूबले स्वास्थययात नं लाभ जुया वल । छे परिवारया पुचले गोफय् बइबले नं मौन व्रत कया च्चने फया वल । अले मतीवन थ्व आनापानसति अर्थात सास दुहां पिहां ज्वीगुली ध्यान तयेगु भावना जहान परिवार आपा दुपिन्त नं ज्याय् खेले दु खनि ।

गत १४ आषाढ २०३० खुनु धर्मकीर्ति विहारे वनाबले हने बहम्ह बर्मायाम्ह अननारिका मागुणवती प्यंगु न्यागुति सफू जित बिइहल । उकीमध्ये “बौद्धध्यान” धयागु सफू छगू नं दुगु जुयाच्चन । जिगु मिखा न्हापां उकी लाः वन । तुरन्त पाना प्वीका सोया यंकाबले ल्यास्य व ल्याय्म्ह निमित्तपूया प्रेम, छपा भुइ नया जूगु खना घरपतिया ई चुरु चुरु वं धाःगु खं जक खनेवं मन ल्वाकः बुकः जुल, झकला इतः मतः कनकि बौद्धध्यान सफूयात मलोगु खं वल धयाथे तः । सफू स्वया च्चन्या मेस्या मन साप केके च्याना वल । सफू छक वक्थंयक सोयाबले तिति थुल भावना व.मलात धाय् वं थये ज्वीयो धयागु उदाहरण विया

तःगु धका थुल । ल्यास्य ल्याय्म्ह निमित्तपूया भावना
बःलागुलि प्वाथे तिनिम्ह मचायात डाक्टर यायेगु व बकिल
यायेगु बारे ल्वापु जुल । वर्तमान अवस्थायात म्हमसिल ।
अले क्सक वन ।

सफू स्वया यंका मेगुनं अजुगतिया खँ लुयावल ।
बहनि कलाया सँ गुलि बाँला धका पित्तुमतु प्युबले नं,
फिल्मीस्टार शशिकलाथे' ज्याम्ह नं भावना याःवया च्वन
घाःबले नं आश्चर्य चाल । जि ऊन अजुगति चागु खँला
भिक्षु अश्वघोष बनारसे व बुद्धगयाय् वना भावना याःवन
धागु न्यना खः । छाय् घाःसा आपासिनं अश्वघोष भन्तेयात
पुनर्जन्म विश्वास मदुम्ह म्हासु वस्त्रं पुना नं आमिसपूजा
यानाँ जक मगा धाइम्ह धाइगु न्यना च्वनागुला अथेमखु
खनिका ! मनूतसे मथुलका खनि धयाथे मती वन ।
आःखुनु मनूतसे भिक्षु अश्वघोषया "बौद्धध्यान" सफू स्वया
होश तया मिथ्यादृष्टि तोता भावनाया अभ्यास याना यंकी
धयागु मनं मनं प्रार्थना याना ।

सफू स्वया च्वना । स्थानुसे च्वनावल, तर मनं

धयाच्वन सफू छक कोचायक हे स्वथे । सफू तोति हे मास्ते
मनो ।

सफू व्वना च्वच्चं धनानगुरु मत्थनारायण गोयन्का
धाम्ह गुलि पुण्य संस्कार बःलाम्ह, गुलिजक मैत्री बलाम्ह
न्ह्याम्ह हे भन्तेपि अन भावना याः बिज्यासां वयेकयागु
मौखिक प्रवचन न्यने मात्रं सकले प्रभावितजू धैथे मन
मनं खँ रहाना च्वन ।

ये' चसण्डे चैत्यपूजा जूबले नं पूज्य अनिरुद्ध भन्ते
नं श्री सत्यनारायण गोयन्काजुं बिया दीगु भावनाया खँ
चर्चा याना साप प्रभावित जूगु खँ न्ह्यथना बिज्यात ।

आः अश्वघोष भिक्षु थाइलैण्ड, लङ्का व भारते
गन गन भावना याका तःगु खः थःम्ह खंथे सन्तोष जनक
भावना मजू धयाथे बौद्धध्यान सफुती उल्लेख याना
बिज्यात । तर गोयन्काया भावना खना वसपोल प्रभावित
जूगु व छगू प्रकारया चित्त परिवर्तन जूगु खना जि नं
ध्यान याय् मास्ते वल । उकि हे जित थ्व "बौद्धध्यान"
सफू साप यल ।



निस्कयो !

निस्कयो !!

निस्कयो !!!

बुद्धकालीन ब्राह्मण मूल्य ७।- बुद्धकालीन गृहस्थीहरू मूल्य ८।-

बुद्धकालीन राजपरिवार मूल्य १०।-

प्राप्ति स्थान :-

आनन्दकुटी, स्वयम्भू
ध्यानकुटी, बनेपा

श्रीघःविहार, नघःटोल
श्री हेराकाजी सुइका, ल. पु.

सितिकं ला मवनेमाःगु खः !

— केशहर्ष

यात्रा व यात्रीतः

वया पूरक व, वया पूरक व,

जीवन ला छगू यात्रा खः,

ध्व गन छथासं थाइ धकाः !

गबलैय् गन, गबलैय् गन—

गाः, समतल, पर्वः, धयाचः, स्वाँ, कं

गनः, गनः; धयाँ छु ब्याइ ?

गाःयात हाचाँ गायाः वा तिन्हुया वने माः,

समतलय् हाचाँ गायाः वा तिन्हुया वने मत्वः,

पर्वः गयबले चःति वयक सें सें—हुँ हुँ मिक सासः ल्हाय्माः,

म्ये हालाः, प्याखं ल्हुया पर्व गय्गु ला अःखः स्वभाव खः,

धयाचलय् नं होश यानाः फलाः तय्माः,

गन लँय्—त्रयत्रय् स्वाँ बैय् लानाच्वंगु खंसा

बैत मन्हुमे वने फय्के माः,

अथे हे गनं—गिनं कं—कि दयाचत्रने फु,

उकि होश याना जुइमाः, नत्र काँयं कल कि

छु जुइ, छु मज्जी, सुनाँ छुं धाय्फुला ?

उकि माथ्याय् माःकथं ल्दय्क पलाःछीफुसा हे जक

जीवन, जीवन जुइ, यात्राया धात्थेंम्ह यात्री जुइ !

बरू ध्व यात्राय्—सु, गन, गुलि नापलाई, बाई ?

ध्व खँथ् च्यूताः तल कि ध्व जीवनयात

झ्यातुगु, ज्याय्बले मद्गु कु कुबुइथे जुइ !

यात्रा खः—यात्रीत महवगु व वनेम्वालीगु ख हे मखु,

उकि, वयाँचवनी वनाँ चवनी

काय-म्हाय् व थःथितिया माया-जाल रूपी सम्बन्धया खिपतय् तक्यना, हरैवरं ख्यालि-न्हिला याना !
 थ्वला प्राकृतिक नियम !

थथे सीकं नं यात्राय् नापलावको व खंकोसिगु लुमन्तिइ

वाथावाथा कनाः, ख्वयाः वया थें, ख्वयांतुं च्वनाः, ख्वयांतुं वनेगु,

अले, ह नं - यात्राय् वइगु न्ह्याइपुया कु कुबुया न्हि जक न्हिला वनेगु—

थज्याःगु ख्ववि व न्हिलाया जीवन धात्थेंगु जीवन मखु;

जीवनला खालि जीवन हे जक जुया च्वनेमाःगु खः,

न कि ख्ववि व न्हिलाया मृत्यु,

छाय् कि मृत्यु यात्रा मखु, यात्रा ला जीवन हे जक खः,

बरू मृत्युयात जीवनया किपासम्म धाय्ज्यू

यदि साधारण जीवन हनाः यात्रां तापाक वन धाःसा;

बरू, धात्थेंला जीवनयात यात्राया जः

यात्रीतयत् थ्व संसारं याउँक न्ह्याकीगु खः वा निर्वाण धकाः नं धाय्फु,

यदि बुद्धिया तुतामं च्याः बुद्ध जुयाः संसारयात क्यनाथकूगु लँव्

न्ह्यपुया गुण व दोषयात म्हसीकाः शुद्ध जुया जुइफुसा !



नेपाली, चाइनीज व भारतीय लाकां,

चपल व मोजाया लागी

सदां लुमंका दिसँ ।

दवलकाजी तुलाधर

१०/८ लाकां ज्यासः, भोटाहिटी

झीपिं न्ह्यलं चाइगु गुबले ?

श्रामणेर शीलभद्र

श्व की जन्म जुया च्वनागु संसारे कीगु मिखां खनेदुगु वस्तु दववं धात्थेंगु मखु । अथे धयागु नित्यगु मखु । गथेकि चटक याइपिसं थायथासे न्ह्याइपुसे च्वंक अने अनेगु दयका कयनी तर व धात्थेंगु मखु कीगु मिखा छलेयागु धका कीसं स्पू । वयेन्तुं कीगु मिखां खने दुगु वस्तु, न्ह्याय्पनं ताय्दैगु सः, न्हासं नं ताइगु बास नवो नमवो, में श्वीका काइगु स्वाद व शरीर याइगु स्पर्श आदि फुकं कीगु मनं जक थुइगु सिवाय् अज्यागु धात्थे यागु वस्तु धैगु छुं मरु । श्व छगू सपनाथे जक खः ।

की बहनि नय्धुंका थःथःगु कोथाय् वना मज्जां द्योवनी । उबले मस्त जुइक न्ह्यवयि । थथे दना च्वनेगु बखते कीसं अने अनेगु स्वप्न खनी कि पासापिं नापं थाय् थासे चाहवना, साकक नया, ध्यबा प्वःचिना तथा धका । छुले कीसं गुलि मज्जागु सपना खना च्वनागु धात्थे हे खःला ? थः मज्जां कोथाय् लुमुक दना हे च्वना तिति न्हवसे धाःसा गन गन च ह्ववना च्वना, गज्या गज्यागु अनुभव याना च्वना । व चाहवना च्वंन्ह मेम हे ला ? मखु व दना च्वंमेस्या मने अज्यागु अकार व कल्पना उत्पन्न जक जूगु खः । थुगु खँ त दना च्वनेबले खनीगु ह्वभाव वा सपना या बयान खः ।

आः न्ह्यलं चाःबले खनीगु त्रिपना पाखे छक धनेनु । थज्यागु अनित्य संसारे सिनावने मानिगु शरीर ज्वना गज्या गज्यागु सपना खंका पंचकःम सम्पत्ती भुले जुया सम्पत्ति भुंकेगुली ध्यपुना त्यो मरयो मघासे छरकपट याना

च्वन । गुलि यौवन मदं कायका गुबले सी मखुपिथे सना च्वन । गुलि धन मदं अन्धाजुया सनाच्वन मानो गुबले हे बुढा ज्वी मखुपिथे भाःपा च्वन । गुलि आरोग्य मदं प्रमत्त जुया गुबले हे रोग ज्वी मखुपिथे धर्मया चेतना मदेका जीविका याना च्वन । श्व हे स्वताया बलं मनू नं मनूयात कोत्यला च्वन । थज्यागुली हे भुले जुया कुम्भकर्णथे न्ह्योवेका च्वन । थज्यापि गुबलेजक न्ह्यलं चाइगु । कीपिं न्ह्यो वेका च्वनापि खः । न्ह्यलं चायेके धका सनी, थंवीपि नं दु एनं न्ह्योसु मतं आसेनि, मत्योनि धका दनांतुं च्वना ।

सिद्धार्थकुमारं बुढाम्ह रोगीम्ह व सीम्ह खनेवं विचारयात श्व मनूत गुलित न्ह्योवेका च्वपिं ल्या ! मानो अपि गुबले हे बुढा मज्जीपिथे, सीमखुपिथे गथे सना च्वन । गुलि मचागु ल्या ! आ जि थुपि न्ह्योवेका च्वपिन्त न्ह्यलं चायेकेगु उपाय माले माल धका गृहत्याग याना तपस्या याना बिज्यात । खुद तक प्रयत्न याना संसारया वास्तविकता श्वीका विज्यात । अथे धयागु मनूत न्ह्योवेका च्वंगुया कारण तृष्णा धका श्वीका काल । तृष्णां याना मनूतसें बुढाज्वी मागु, रोगीज्वी मागु, सिना वने माःगु मसिया मोज मज्जा याना दुःखया जाले तकयना न्ह्योवयेका च्वंगु । बुद्धत्व प्राप्त याये धुंका बुद्धया हे छक मती वन मनूत गुबले जक न्ह्यलं चाइगुथे, कुम्भकर्णथे दना च्वपिं थने फइगु खःलाथे ! बुद्धं थःगु हतोत्साह यात कोत्यला "किमसाधिथं" अर्थात यानां मज्जीगु छु दु धका मती तया

ज्ञाना चर्वि मन्तयेत न्ह्यलं चायकेगु कुतः याना विज्यात ।
मन्तयेगु पुलांगु संस्कार व बानि धयागु तंकेगु अपु मजू ।
धःगु पुलांगु संस्कारं याना मन्त न्ह्योहे वयेका च्वन ।
धर्म कर्म व व्यवहार बाँलाका यंकेगु उस्त वास्ता मया ।

बुद्धयाथाय् छम्ह बुहाम्ह ब्राह्मण छम्ह क्या
धाःबल, भो गौतम, जि ह्यायह्मबले साव बःला, ध्यवा नं
हु उकि जि मुयागु खँ मय्यना । छपिन्त नं वास्ता मयाना ।
भगवान्बुद्ध धयाम्ह ताले मला, क्यागु खँ खेले महु धका
मती तथा च्वनागु । परोपकारया ज्या उस्त मयाना । जि
स्वयेबले जि गुबले बुह्हा ज्वी मखु, सीमखु धका मतीच्वं ।
आः जि सच्छि दँ मयात । आः बःमलाना बल । सी धका
ग्याना बल । भो गौतम, आ छुयाय्गु, छुयासा मय तनि ?
बुद्धं धया विज्यात—

उपनीयति जीवित मणमायु
जरूप नीतस्स न सन्तिताणा
एतं भयं मरणे पेक्खमाणो
पुञ्जानि कयिराथ सुखावहानि ।

अर्थात् छन्हु धाधाँ निम्हु धाधाँ आयु फुना वनी,
बुह्हा ज्वीबले सुं सरण महु । थथे सी मानिगु धका सीका
ग्याना व्यवहार बाँलाका पुण्यकर्म याये माः अले सुख दइ ।

थुकि सीदु ब्रम्हया न्ह्यलं चागु सच्छि दँ दयेका
तिनी ।

जितला उगु धुगु धर्म कर्म याः ज्वीगुया नावनाधं
व्यवहार बाँलाका यंकेगु, स्वामदुगु निन्दा चर्चा मयायेगु,
सफा सुधर याना च्वने सयकेगु हे जीवन सुखमय ज्वीगु
लँपुथे च्वं ।

जि नं स्याद न्हापा तक न्ह्योवेका च्वनाम्ह खः ।
गथे गथे जुया केपि स्याम्ह पासापि नाप लंकाय् विद्या
अध्ययन यायेत स्याद तकया छात्रवृत्ति प्राप्त जुल । लंकाय्
श्री लंका विद्यालय धाःथाय् स्याद आखः इवना लिह्ना
वया । लंकाय् बौद्ध शिक्षा प्रचार कथं सभ्यतानं बाँला
ताल । बुद्ध धर्म गुकथं सफा सुधर यायेगु बारे शिक्षा
वियातगु खः अथे हे लंकाय् सकभनं यच्चुसे पिच्चुसे च्वं ।
सफा जुयाच्वं । शीथाय्थे छेँ ववे व लँय् लँय् पिथा
च्वँचर्वँपि, फोहर यानाचर्वँपि, झ्यालं धू बाँछोया हःपि,
सुथह्हापनं च्व कोन्ना वाँछोया हःपि गनं मखना । मत्त
तकनं पिने झारा च्वँचर्वँपि मखना । थज्यागु बानि आतकं
सीगु देशे मर्तनि ।

नेपाले बुद्ध जन्म जुया विज्यात तर थन बौद्ध
शिक्षा प्रचार नगण्य खः । हानं शीथाय् स्वः मदुगु निन्दा
चर्चा यायेगु धर्म तस्सकं बलाना च्वन तिनि । निन्दा चर्चा
यायेगु बानिला लंकाय् नं ल्यना च्वंगु दनि धाय्माः ।
एसानं लंकाय् यववं बौद्ध गति खना । शीथाय्थे स्वामदुगु
अन्धविश्वास लंकाय् मखना । उकि जिगु मतीवन कीपि
न्ह्यलं चाइगु गुबले ?



“Why Wake Up”

- By Rev. Khanti Pala

(Continued from last issue)

5. The Lord Buddha had while a Bodhisatwa searched for many years and had gone along many wrong spiritual paths before he found the way to supreme perfect enlightenment (Anuttara Samyak Sambodhi) at Buddha Gaya.

But He did not want others to waste so much time and spend so much energy in searching after useless ways and he therefore taught others the way to come to Enlightenment (Bodhi) or to expen Nirvana.

The way he taught is surely practical. He says that we should ask ourselves if we are completely happy (Sukha) or not ? Do we at all times experience happiness unmixed with any sorrow (dukkha) ? Even if a person is leading an extremely happy life without the sorrows of sudden death or painful illness, still such a person must come to old age when the body grows weak, he must slowly lose the sharpness of his senses and, after this, he comes together with everything that is born to death. But if we observe life carefully, we see that there are many sorrows, the most painful of which are not physical but mental ones. Whenever our minds are over-

come by Greed, Hatred or Delusion— These are the sources of the greater suffering—then we are mentally unbalanced, sick with mind diseases.

A man sick needs a doctor to tell him what is wrong with him the Buddha is the great doctor who says of all men that they are diseased through craving (Trishna).

If a doctor did nothing more than tell a patient his disease he would be of little comfort But the Buddha (often shown as Bhaisajyaraja-guru Buddha holding in his hand a phial of medicine) prescribes the treatment known as Trisikshya Ashtangika Margā or the Dasa Paramita etc

The cure is complete when all selfishness is removed from us, when there is no longer Lobha, Dwesha or Moha, & when we experience the peace & happiness of a Lokuttara attainment even in this life

The Buddha has in the past healed many of their sickness and will give medicine to many more in the future. The medicines of practice are all there but who will take them ?

Should not Buddhists WAKE UP for them.



सम्पादकीय

प्रत्येक क्षण मानिस वैचारिक दृष्टतामा युगौं देखि अल्किदै आएको छ । हामी पनि त्यसैका सदस्य हौं, योग्यता अनुसार छानबीन गर्ने परिपारी आजको होइन । त्यसैले भनिएको हो—“स्वाध्यायान्मा प्रमद”—यसरी वैचारिक दृष्टताबाट बौद्धिक ज्ञानालोकको अवलोकन गर्न बिना अध्ययनका सम्भव छैन । त्यसैले मानिसहरूले अध्ययन विभिन्न तरिकाहरू देखाएका हुन्, तर त्यसमा फरक के भने समय र परिस्थिति अनुसार मानिसलाई अन्य उपायभन्दा मनोवैज्ञानिकताको आधारलाई आधारित मानी “धर्म” शब्द पछाडि जोडी त्यसैबाट मानिसलाई सही वाटोतिर उन्मुख गराउने प्रयास गरेको कुरा विश्वकै कुनै पनि दर्शन, विज्ञान, इतिहास, धर्म आदिको विश्लेषणले प्रत्यक्षीकरण गरेर देखाइ दिएको छ । जेहोस बिना अध्ययन कुनै कुराको निश्चित मार्गमा पुग्न सम्भव छैन । त्यसैले अध्ययन आवश्यक छ ।

त्यस्तै यहाँ बुद्ध-धर्म सम्बन्धी अध्ययन र अध्यापनको निमित्त एक प्रकारको सहयोग गर्दै यो ‘आनन्द भूमि’ ले पाँचौं पाइला चाल्दैछ । सायद यतिमै पनि “नहुनु मामा भन्दा कानो मामा निको” भन्ने उखान जस्तै हुँदै नहुनु भन्दा भएको बुद्ध धर्म सम्बन्धी जानकारीको निमित्त केही त अवश्य गर्ने छ भन्ने खँदिलो आशा राखेका छौं ।

कुनै पनि धर्मको आद्योपान्त थाहा नपाई हल्लै हल्लामा आफ्नो पाण्डित्य देखाउन खोज्नुभन्दा केही ज्ञान गरेर मात्र पाण्डित्य प्रदर्शन गर्नु बुद्धिमानी हो, यसैलाई सबैले अनुमोदन गर्दछन् । यसको निमित्त केही समय यतादेखि नेपालमा बुद्ध धर्म सम्बन्धी प्रचार तथा प्रसारको काम सन्तोषजनक रूपमा हुन नसके पनि प्रगतिको बाटोमा देखा परेको छ । यो घुब सत्य हो । सबैले मान्नै पर्दछ ।

यसै शिलशिलामा यसको उत्पत्ति र अभिवृद्धिको निमित्त करीब २ वर्ष अघिदेखि भिक्षु अमृतानन्द महा-स्थविर प्रायः जसो अरु सबै कार्यतिर भन्दा बौद्ध धर्म सम्बन्धी ग्रन्थको अनुवाद गरी नेपालीलाई बुद्ध धर्म के हो? यो उपयोगी छ कि छैन? यसले समाजलाई कतिसम्म हित गर्न सक्तछ? भन्ने मानिसको अगाडि खडा भएको विभिन्न प्रश्नहरूलाई धमाधम ग्रन्थहरू प्रकाशित गर्दै उत्तर दिन थाल्नु भएको छ । हुनत यस्मा विभिन्न तर्क गर्नु भन्दा अगाडि सम्बन्धित विषयको अध्ययन, मनन तथा चिन्तन अति आवश्यक छ । त्यसको निमित्त जतातिरबाट हेरे पनि अध्ययन नै हुन आउँछ । यस अध्ययनको निमित्त सरलीकृत तथा विषयलाई वर्गीकृत गरी भिक्षुज्यूले प्रकाशित गर्नु भएको पुस्तकहरू मध्ये सर्वप्रथम “बुद्धकालीन ब्राह्मण” अनि “बुद्धकालीन गृहस्थीहरू” तथा बुद्धकालीन राज-परिवार बुद्ध धर्मको प्रकारान्तरले धेरै विषयको अवबोध गर्न सकिने अवस्थामा पुग्याएको छ । वहाँबाटै स्यतिमात्र होइन अर्को “बुद्धकालीन महिला” प्रेसमा छापिदै छ र “बुद्धकालीन परिव्राजकहरू” पनि प्रेसमा जाने तरखरमा भएको कुरा हामीले सुनेका छौं । यसै गरी वहाँले धमाधम हामीलाई दिनथाल्न भयो भने अवश्यनै बौद्ध धर्म सम्बन्धी प्रश्नको रूपमा रहेका विचारहरू साकार हुने छन् । भनाइको तात्पर्य यो हो कि बौद्ध धर्म सम्बन्धी अध्ययनको निमित्त हामीले विदेशी भाषाको सहायता लिनु पर्ने छैन र अध्ययन तथा ज्ञानको निमित्त तपस्या गरिरहनु पर्दैन । यसैगरी अन्य व्यक्तिहरूबाट पनि यस प्रकारको सहयोग पाउने आशा गर्दछौं । यस्ता ग्रन्थहरूको स्वागत गर्न हाम्रो कर्तव्य हो ।

समाचार

श्री लंका चैत्यपूजा

स्वयम्भू ज्ञानमाला भजन खलया आयोजनाय लय लय पत्ति न्यायका बहचंगु आनन्दकुटी स्थित श्री लंका चैत्यपूजा गत ३१ आषाढ गुरु पुन्ही खुनु सम्पन्न जुल ।

बुद्धपूजा याय्न्हो बुद्धगुणया चर्चा याना भिक्षु भ्रष्टघोषं धया बिज्यात बुद्धं कना बिज्यागु भावना मध्ये मरणानुस्मृति भावना ज्याय खेले दु । मरणानुस्मृति भावना धयागु सीमानि, सीमानि, जक हाला जपयाना च्वनेगु मखु । बर छन्हु सीमानि खः गुबले सी सुनां स्यु, यायमाःगु ज्या कन्हे याय् मघासे थीं हे याय् धका मती तथा कर्तव्य पालन याना यकेगु हे मरणानुस्मृति भावना खः ।

बुद्धपूजा याका बिज्यामह भिक्षु सुबोधानन्द महास्थविरं धया बिज्यात—थौं महत्वपूर्णं दि खः बौद्ध जगतया लागी । थौंया दिने बुद्धं न्हापां धर्मचक्र प्रवर्तन याना बिज्यागु खः । थौं हे भिक्षुपि स्वला तक छथासं च्वनेगु याना वर्षावास च्वनेगु नियम बुद्धं दयेका बिज्यागु खः । बौद्ध उपासकपिसं वर्षावास च्वना बिज्यापि भिक्षु पित्त मागु चतु प्रत्ययं संग्रह यायेगु सीका तयेमाः ।

भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरं धर्म देशना याना धया बिज्यात—बुद्धदया बयान धयागु बोधिज्ञान लापिसं जक यायर्फ । बोधिज्ञान लाःपिसं जक बुद्धदयात महसीके फैं । तर कीसं बुद्ध जीवनी ब्वना स्वयेबले थुलि धायफु बसपोल छम्ह मनोवैज्ञानिक खः व्यवहारिक पक्षपातीम्ह

खः । छाय् धाःसा बसपोल उपदेश याना बिज्याइबले मिसातेत नं, बुद्धातेत नं, ल्यायम्हतेत नं फुकसितं ठीक ज्वीक कना बिज्याइ ।

बुद्ध धर्मया बारे देशना याना बिज्यासे धया बिज्यात—बुद्ध धर्मया सफू जक स्वया यकेबले थूथें थूथें च्वनावो । हाकनं मेगु सफू स्वःसा हाकनं थूथें थूथें च्वनावो । मेगु सफू स्वया यंकुसानं अथे हे खः तर थूथें खःला मखुला निषय याना धाये मफु ।

बुद्धं समाजया बिचारधारायात छकतलं विरोध याना बिमज्याः गुगु विचार धारां जनजीवने छुं स्यनी मखु । अष्टमी पुन्ही धयागु पर्व बुद्धदयासिकं न्हापानिसें दु । पुण्य यायेगु दिनया रूपे माने याना हैच्वन । अथे धका जनजीवनयात अहित ज्वीगु विचार धारायात धाःसा बुद्ध सहमया । सहमया धायेवं कीपिथें ल्वाः नं मज् ।

आषाढ पुन्ही खुनु धर्मचक्र प्रवर्तन आदि यक्क घटना जूगु दु तर छता न्हूगु घटना जूगु खँ न्हाथसैं धया बिज्यात—कुररवर याम्ह काली धयाम्ह मयजु छम्हम्ह कःसि च्वंन्वंबले आकाशवाणीद्वारा बुद्धं धर्मचक्र प्रवर्तन याना बिज्यात धयागु न्यना श्रोतापन्न जुल । धव घटना छगू लुमंके बहगु आषाढ पुन्हीया विशेषता खः धया बिज्यात ।

भोजनोपरान्त छल्फल कार्यक्रमं लिपा न्हिने २ व इले परित्राण पाठ जुल । अनं लिपा भिक्षु बुद्धघोषं धर्मदेशन याना बिज्यायवं पुन्ही पतिकया कार्यक्रम सम्पन्न जुल ।

वर्षावास

आषाढ पुन्ही खुनुनिसै वर्षा स्वलाया भिक्षुपिन्त
 उवथासं वर्षावास च्वनेगु बुद्ध नियम देका विज्यागु कथं
 बौद्धदेशे भिक्षुपि विधि पूर्वकं वर्षावास च्वनेगु नियम
 चलेजुया वइच्चंगु दु । छथासं स्वला च्वनेमाः धया तःसाँ
 बरूरी ज्या दइगु बखते खुन्हु तक पिने चाही ज्यूगु नियमनं
 बुद्धं दयेका विज्यागु दु । थ्व वर्षावास च्वनेगु नियम अबौद्ध
 तयेगु अपवादं बचे ज्वीत व स्वास्थयया कारणं बुद्धं दयेका
 विज्यागु खः । भिक्षुपि वाँ जक दाया म्हसुख मंत । जैनत
 व अबौद्धतय् चतुर्मास प्यला छथासं च्वनेगु नियम दु ।
 मुकि याना तुति न्ह्या की पतग सी मखु धयागु अबौद्धतय्
 विचार खः । बुद्धं विचार याना विज्यात छथासं स्वलातक
 च्वनेबले अध्ययन नं यायखँ, स्वास्थय नं ठीक जू, अपवादं
 नं बचे जू धका वर्षावासया नियम देका विज्यागु खः ।
 विशेष छुं महत्त्वया खँ मखु धयाँ अपो खँ ज्वीमखु ।

नेपाली भिक्षुपि वर्षावास च्वना विज्यागु नामावली
 यये खः—

भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविर व श्रामणेर उपगुप्त
 शाक्यसिंह विहार, यल ।

भिक्षु अमृतानन्द महास्थविर, भिक्षु महानाम
 स्थविर, श्रामणेर शीलभद्र, मंगल व नन्द आनन्दकुटी
 स्वयम्भू येँ ।

भिक्षु सुबोधानन्द महास्थविर, भिक्षु सुमंगल, भिक्षु
 शासनपाल, गणमहाविहार येँ ।

भिक्षु विवेकानन्द, भिक्षु कुमार काश्यप, भिक्षु
 ज्ञानसागर, श्रीषः विहार येँ ।

भिक्षु महापथ चन्द्रकीर्ति विहार, बनेपा (भोट) ।

भिक्षु अश्वघोष, ध्यानकुटी दछुटोल बनेपा ।

भिक्षु धम्मानन्द, सिखलापुर विहार धुलिखेल ।

भिक्षु धम्मवंश, श्रामणेर मुमन प्रतिघपूर्ण विहार
 बलम्बु ।

भिक्षु बुद्धघोष, ज्ञानपूर्णिक, श्रामणेर संघ रतन,
 सुमंघ, सुमंगल विहार यल ।

भिक्षु शाक्यानन्द महास्थविर, आनन्दविहार
 तान्सेन ।

भिक्षु प्रज्ञारश्मि, महाचैत्यविहार टक्सार तान्सेन ।

भिक्षु चुन्द, पद्मचैत्यविहार बुटवल ।

भिक्षु रत्नज्योति, मुनिविहार भक्तपुर ।

श्रामणेर महेन्द्र, पूर्णविहार धुलिखेल) ।

श्रामणेर मुनिज्योति, बौद्धविहार ठिमी ।

श्रामणेर सुगतमुनि, लुम्बिनी ।

भिक्षु मेधंकर, श्रामणेर मैत्री, सुगतपुरविहार

त्रिशूली ।

भिक्षु सुदर्शन, आनन्दकुटी विद्यापीठ येँ ।

थाइ बुद्धमूर्तिविहार निर्माणार्थं चन्दा

आनन्दकुटी गुरुपुन्ही खुनु उथे जूगु राजमानया पाखें
 प्राप्त जूगु चन्दा दातापिनि नामावली—

श्री हर्षबहादुर मानन्धर चसान्द १०१/-

श्री पूर्णबहादुर मानन्धर " १००/-

श्री चन्द्रबहादुर मानन्धर " १०१/-

श्री प्रेमबहादुर मानन्धर " ५०/-

श्री कृष्णबहादुर मानन्धर " ५०/-

हेरादेवी स्थापित मखन १०१/-

श्री गोविन्द हुधमत १०/-

पुतली दिल्लीबजार १०१/-

श्री कर्कतमान, ज्ञानशोभा किसिघोका ५१/-

हेरामाया पकनाजोल ५/-

कर्णकुमारी चिकमू ५/-

रत्नमाया मासंगल्ली	५/-
हेरादेवी मखंबहा	१०/-
नानी मखंबहा	२/-
कृष्णमान क्षेत्रपाटी	२/५०
सन्तु पुतलीसडक	५/-
मानिकरत्न	१/-
सरश्र्वती बालाजु	१२/५०
जैथादाइ नयांबजार	१/-
चैत्यराज ल. पु. नःवही	५/
लक्ष्मीकुमारी पकनाजोल	१०/-
रामदेवी	१/५०
कुलशोभा जनबाहा	१/-

दैनिक कार्यक्रम :-

सुथय् खुताइले (६ बजे) निसैं ८ ता ई तक
मत्तयत् ग्व आखलनिसैं बौध्द शिक्षा ब्वंकेगु ज्या जुया
च्वंगु दु ।
न्हिनय् न्याता इलं (५ बजे) निसैं खुता ई तक
प्रौढ बौध्द शिक्षा ब्वंकेगु व प्रश्नोत्तर कार्यक्रम जुया
च्वंगु दु ।

विशेष कार्यक्रम

शनिवार व सोमवार विशेष प्रवचन कार्यक्रम दु ।
आपालं स्थानीय महिला व पुरुषवर्गं ध्यान बिया रुचिकया
न्यवइ च्वंगु समाचार दु ।

त्रिशूली धर्मचक्र दिवस

गत ३१ आषाढ २०३० खुनु त्रिशूलीया सुगतपुर
विहारे आषाढ पुन्हीया उपलक्षस विशेष कार्यक्रम दयेका
धर्मचक्र दिवस समारोह मानेयागु समाचार दु ।

भिक्षु मेधंकरपाखें धर्म देशना जुल । श्रामणेर मैत्री
पाखें बुध्दपूजा जुल । बहनि धर्मचक्र सूत्र पाठ व गिलान
प्रत्यय पूजा नं सुसम्पन्न जुल ।

भिक्षु अनिरुद्ध महास्थविर जापानय्

लुम्बिनी विहारय् विज्याना च्वंम्ह भिक्षु अनिरुद्ध
महास्थविर जापानी भाय् सयकेत निमन्त्रणा वःगुलि
जापान प्रस्थान याना बिज्यात ।

ध्यानकुटीया बौद्ध शिक्षा कार्यक्रम

हालय् निर्माण जूगु भोट (बनेपा) ध्यानकुटीस
दैनिक बौध्द शिक्षा प्रचार कार्यक्रम शुरु जूगु समाचार दु-

ज्ञानमाला भजन

गत ८ श्रावण अष्टमी खुनु सुथय् ६ बजे निसैं ८
तक स्थानीय नारायणस्थान भजन मण्डलयापाखें ज्ञानमाला
भजन नं जुल । सायन्हेय् गिलान प्रत्यय पूजा जुल । सुथय्
चन्द्रकीर्ति विहारय बुध्दपूजा जूगु समाचार दु ।

लुम्बिनीमा आंसु

हालैको घटना हो । एकजना जागानी बौद्ध बुद्ध
जन्मस्थल लुम्बिनी दर्शनार्थ गएको रहेछन् । त्यहाँ पुग्ना
साथै दुबै हातले टाउको समाती रोइरह्यो रे । अनि
लुम्बिनी निवासी एकजनाले सोध्नु भयो--किन रोएको ?

उनले उत्तर दिए--लुम्बिनीको दृश्य देखेर रुन
मन लाग्यो । खोइ लुम्बिनी विकास ? ऐलेसम्म काठमाडौं-
बाट यहाँ आउनुलाई बाटो पनि छैन । यदि श्री ५ को
सरकारको आज्ञा भए काठमाडौंबाट लुम्बिनीसम्म हामी
जापानीहरूले बाटो बनाइदिन तयार छौं भने रे । श्रद्धा
भनेको चीज गजब छ ।

धर्मचक्र प्रवर्तन समारोह

३१ आषाढ २०३० आषाढ पूर्णिमाको दिन गण-
महाविहारमा “धर्मचक्र प्रवर्तन दिवस” समारोह मनाइएको
थियो ।

भगवान् बुद्धले गर्भवास गर्नु भएको, महाभि
निष्क्रमण गर्नु भएको र धर्मचक्र प्रवर्तन गर्नु भएको
दिनको रूपमा यो उत्सव मनाइन्छ ।

भिक्षु सुबोधानन्द महास्थविरले पञ्चशील प्रदान
पछि समारोह शुभारम्भ भयो ।

समारोहमा स्वागत भाषण दिनु हुँदै भिक्षु
सुमंगलले भन्नु भयो बुद्धका अमर सन्देशहरूलाई बुद्ध-
मार्गीहरूले एक भएर कार्यरूप दिनु परेको छ ।

गणमहाविहारमा अध्यापन र निशुल्क उपचार गर्ने
गरिएको कुरा पनि उहाँले बताउनु भयो ।

भिक्षु सुदर्शनले धर्मचक्र प्रवर्तन दिवसको महत्त्वबारे
बोल्नु हुँदै—सिध्दार्थले आफना सत्कर्मद्वारा अनन्त कालसम्म
रहने विजय प्राप्त गर्नु भयो भन्नुभयो ।

त्यसपछि जापानका श्री फुजीले नेपालीहरू बुद्धका
आदर्शलाई अपनाएर उन्नतिको बाटोमा लम्कन्दै छन् भन्नु
भयो ।

श्री राजमान उपासकले धन्यवाद ज्ञापन गर्नु भयो ।
रात्रि धर्मचक्र सूत्रपाठ र दीपावली मनाएको समाचार छ ।

पालि भाषा विकास समिति

श्री लंकाका राजधानी कोलम्बुस्थित श्री लंका
विद्यालयमा पालि भाषा विकास समितिको स्थापना भएको
समाचार छ । उक्त समितिको आयोजक भिक्षु बदेगम
विमलवंश महास्थविर हुनुहुन्छ । भिक्षु कोसगोड धम्मवन्स
महास्थविर अध्यक्ष पदमा र विमलवंश महास्थविर र

प्रो० एन् डब्ल्यू, जय विक्रम सचिव पदमा नियुक्त भएको
छ ।

बनेपामा ध्यानकुटी विहार

बनेपा आषाढ ३० गते भिक्षु संघद्वारा परित्राण
पाठ पछि स्थानीय प्रधानपञ्च श्री रामकृष्ण खाँछि भोयले
एक समारोह बीच नब निर्मित ध्यानकुटी विहारको
उद्घाटन गर्नु भयो । सो अवसरमा प्रधान पञ्चले भन्नु
भयो यस स्थानमा यस प्रकारको विहार निर्माण हुनु शुभ
लक्षण हो । मानिसहरूले सत्संगत र सदुपदेश सुन्नु पाउने
स्थानको आवश्यक छ । अनि शान्ति स्थापना गर्नु असजिलो
हुँदैन । शान्ति स्थापनार्थ नै यस विहारको स्थापना भएको
हो । किनकि बुद्ध शान्तिका महान दूत हुन् ।

उक्त समारोहमा श्री आशाकाजी श्रेष्ठले स्वागत
भाषण गर्नु भयो ।

उक्त समारोहमा ध्यानकुटीका संस्थापक भिक्षु
अश्वघोषले धर्म प्रचार एउटा नगरमा मात्र गरेर पुग्दैन
भन्नु हुँदै धर्मको निती त्याग गर्ने अभ्यास चाहिन्छ भन्ने
कुरा व्यक्त गर्नु भयो ।

उहाँले बृद्धदावस्थामा पुग्दा मानिसका इन्द्रियहरू
शिथिल हुँदै जान्छन् यसपछि मात्र उसको हृदयमा धर्मको
भावना जाग्रत हुँदै आउँछ भन्नु भयो ।

ध्यानकुटी निर्माणार्थ जग्गा दान दिने कृष्णमाया,
पूर्णमाया प्रति कृतज्ञता ज्ञापन गर्दै श्री हरिभक्त नकमी
परिवारको अपूर्व सहयोग चिरस्मरणीय छ भन्नु भयो ।
श्री विष्णु प्रसाद प्रमुख स्थानीय उपासक उपासिकाहरूको
श्रम दान र स्थानीय प्रतिष्ठित व्यक्तिहरूको र बनेपा
ज्ञानमाला संघका सदस्यहरूको निस्वार्थ सहयोग देखेर
हौसला बढेको कुरा भन्नु भयो ।

श्री भरतराज श्रेष्ठले भिक्षु अश्वघोष शहरवाट गार्जेमा आइ ध्यानकुटी बनाउनु भएवोमा खुशी व्यक्त गर्नु हुँदै यस कुटीबाट बनेपा जनजीवनलाई उपयोगी सिद्ध हुने छ भन्ने आशा प्रकट गर्नु भयो ।

सभापति आसनबाट बोल्नु हुँदै भिक्षु श्री प्रजानन्द महास्थविरले सानो पुण्य कार्यमा पनि ठूलो कुरा आशा गर्नु पर्दछ भन्नु भयो ।

भिक्षु ज्ञानपूर्णकद्वारा बुद्धपूजा सम्पन्न भयो ।

दन्तधातु स्थापनार्थ काँचोको बाकस

जापानको सरकारले श्री लंका कैण्डी स्थित बुद्धको दन्त धातु स्थापनार्थ बन्दुकले हाने पनि केही क्षति नहुने काँचको बाकस (The bullet proof protective glass case) श्री लंका सरकारलाई प्रदान गरेको समाचार छ ।

पुननिर्माणको लागी बौद्ध कमिटी

वियतनाममा युद्ध विराम पछि भिक्षु थिच थिएन्, ह्वाको नेतृत्वमा एउटा बौद्ध समिति खडा भएको समाचार छ । उक्त बौद्ध समितिको उद्देश्य—युद्धले तहम नहस भएको वियतनामको पुननिर्माण गर्नु र राष्ट्रीय भावना जगाउनु हो । सो समितिमा देशका ५२ प्रान्तका बौद्ध संघ र संस्थाहरू सम्मिलित भएका छन् ।

(वर्ल्ड बुद्धिज्म पत्रिकाबाट)

पुरस्कार वितरण

१४ श्रावण ललितपुर श्री सुमंगल विहारय् बौद्ध परियत्ति शिक्षाया आयोजनाय् भिक्षु प्रजानन्द महास्थविरया सभापतित्वय् जूगु पुरस्कार वितरण समारोहय् शिक्षा मन्त्री श्री अर्थाजु बौद्ध परियत्ति शिक्षा जाँचय् पास जूपि क्षिन्याम्हेसित रजत पदक व साधारण श्रेणी उत्तीर्ण जूपि विद्यार्थीपिन्त प्रमाण पत्र इना बिया दल ।

रजत पदक ग्रहण याःपि विद्यार्थीपिः—

१. कोविद अनगारिका सुशीला, सुमंगलविहार
२. धर्मराज वज्राचार्य ६ कक्षा बोर्ड प्रथम, सुमंगलविहार
३. मानशोभा शाक्य, ५ कक्षा बोर्ड प्रथम

४. अनगारिका धम्मच्छिन्ना (चसेली) ४ कक्षा बोर्ड प्रथम धर्मकीर्तिविहार, काठमाडौं

५. पुष्परत्न वज्राचार्य, खौमा भ.पु. ४ कक्षा बोर्ड द्वितीय

६. शान्ति शाक्य, यशोधरा विद्यालय ल.पु. ४ " " तृतीय

७. केशरी कामाकार, गणसहाविहार ३ कक्षा बोर्ड प्रथम

८. रमिता शाक्य, यशोधरा विद्यालय ३ कक्षा " द्वितीय

९. तारादेवी चित्रकार, गणसहाविहार ३ कक्षा " तृतीय

१०. रमिता धास्वा, शाक्यसिंहविहार २ कक्षा बोर्ड प्रथम

११. सुवर्ण शोभा, भक्तपुर २ कक्षा बोर्ड द्वितीय

१२. हेरा शोभा, भक्तपुर बोर्ड तृतीय

१३. सूर्य शोभा, भक्तपुर १ कक्षा बोर्ड प्रथम

१४. जोतिकजी स्थापित, धर्मकीर्तिविहार १ कक्षा " द्वि.

१५. चिनीकाजी स्थापित, " १ कक्षा " तृतीय

उक्त समारोहय् परिक्षा नियन्त्रक भिक्षु ज्ञानपूर्णक रिपोर्ट न्यंका धया विज्यात—बौद्ध परियत्ति शिक्षा जाँच बीत दर्खास्त तपि २८० मध्यय् जाँच ब्यूपि २०५ जक खः । उनीर्ण जूपि १५६ । पुरस्कार काईपि ५५ म्ह दु । अखिल नेपाल भिक्षु महसंघया सचिव भिक्षु सुदर्शन नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षाया परिचय बिया विज्यात । श्री लोकदशन वज्राचार्य अःगु मन्तब्य पवंकादिल । भिक्षु बुद्धघोष स्वागत भाषण याना विज्यात ।

वार्षिक उत्सव

१६ श्रावण गणसहाविहारया किंगुग वार्षिक उत्सव निम्नलिखित कार्यक्रमं सम्पन्न जुल । सुधय् ज्ञानमाला भजन, बुद्धपूजा व पवित्र बुद्धया अस्थिधातु प्रदर्शन तथा भिक्षु संघ व अनगारिकापिन्त भोजन प्रदान । निहने ४ बजे वार्षिकोत्सव सभा जुल ।

भक्तपुर खमाबहाले बुद्धपूजा

२०२८ सालं लोकेश्वर विहारे भिक्षु विवेकानन्दं वर्पावास च्वना विज्यासेलि स्थानीय खमा बहाले बुद्धपूजा शुरु जूगु खः । थौंने निसें च्यानहुइ छक अखण्डरूपं बुद्धपूजा व उपदेश कार्यक्रम जुय वं च्वन ।

भक्तपुर बौद्ध संघया आयोजनाय् त्वाः त्वालय् बौद्ध शिक्षा प्रचार यायेगु निर्णय जूगु अनुसारं आपाढ पुन्निहनिसें उक्त कार्यक्रम शुरु जूगु समाचार दु ।

व्यवस्थापक भिक्षु महानाम, प्रकाशक—आनन्दकुटी विहार गुठी, स्वयम्भू, काठमाण्डू, नेपाल ।

मुद्रक—नेपाल प्रेस, ६/५९८ शुक्रपथ, काठमाण्डौ । (फोन : ११०३२)